

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Kolek (štampelj) znese vselej
30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

O vravnjanji davka.

II.

(Dalje.)

Vrti. Za vrte se je po vseh okrajih premalo razredov naredilo, in še ti so z malimi izjemki strašno visoko v primeri k temu, kar kmečki vrti v resnici nesó. Kakor znano, je na Kranjskem navadno pri vsakem posestvu, pri vsaki bajti pri hiši ali okoli nje kos zemlje z nekaterimi drevesi nasajen. Tak kos zemlje je v katastru skozi in skozi za vrt vpisan. Na njem pa se pridelava malo sadja ali nič in je večidel za to, da živina tam skače ali pa se otroci prekucujejo in igrajo. Če pa cenilna komisija odločuje, kaj je obdelano ali ne, in kako, in ob enem tudi ceni vrednost pridelka, nastane vprašanje, kako se je v takih slučajih že zdaj zaradi sklepov, ki se bodo še le storili, pritožiti?

Vinogradi so se, kakor se vidi, le na Kočevskem okraju prav cenili. Drugod so vinogradi srednje vrste prav napeto cenjeni in skoro se nam zdi, kakor da bi hoteli Kranjce odvaditi vina. Pri določenju tarifa se ni ozirjal na denar, s katerim se je vinograd napravil. Ta denar pa se mora vračunati kot letni potrošek za vinograd, dokler vinograd trpi. Ravno tako se gnoj ni spodobno v račun jemal. — Posestniki novomeških vinskih gričev bodo gotovo veseli, ko izvedo te tarife — po zadnji toči in nevihti. Res se bo ugovarjalo, da se na škodo po vremenu še posebej ozira in da se posestniki poškodovanih zemljišč ali vinogradov s tem odškodujejo, da se jim davki odpuste; toda to se bo že pokazalo, ali bo tisti, ki zdaj stotine in tisoče porabi za na-

sajenje in popravo svojega vinograda, manj davka plačeval, kakor kdo drugi, ki ni ne krajcarja vtaknil v svoj vinograd. Naj se praša posestnike, ki so veliko vtaknili v svoje vinograde, kak priboljšek se jim je dal za-to! In tako se kaznuje vsak po tem tarifu, ki je svoja zemljišča z vednostjo in denarnimi stroški zboljšal, da pridejo v boljši razred in da ima od njih več davka plačevati. Postava sicer dela izjemek pri takih zemljiščih, ali pa bodo cenilni komisariji, ki so kraj morda le enkrat videli, tudi naglo spoznali, da se tu ali tam njiva, travnik, vinograd itd., že več let s stroški, pridnostjo in trudom zboljšuje? Verjetno to ni, vsaj ne po tem, kakor se je zdaj pri cenzitvi postopalo. V dokaz tega le en izgle.

Cenilni nadzornik V. K. je skušal pri zadnjem posvetovanju o razrednih tarifih pri predmetu „vinogradi“ svoje visoke „čiste dohodke iz vinogradov“ proti udom komisije deloma tudi s tem opravičiti, da je pokazal nekaj ljubljanskih časnikov, v katerih so bili ponatisnjeni odlomki iz knjige: „Die Weingartenproduktion Oesterreichs“ (Pridelovanje vina v Avstriji), ki jo je preteklo jesen izdalo c. k. ministerstvo poljedelstva in ki govori tudi o vinoreji na Kranjskem. Mož se je mogočno opiral na to, da je to knjigo o vinoreji na Kranjskem izdala kmetijska družba.

Tega dela pa ni izdala kmetijska družba, ampak, kakor je brati v naslovu, le pisatelj tega članka. Iz dela iztrgani stavki v „Laib. Ztg.“ pa ravno tega ne povedó, kar je zelo potrebno, da se preračuni čisti dohodek od vinograda. Da bi bil g. K. namesto teh odlomkov udom komisije pokazal vso knjigo, tudi v nji nahajajoče se kopito, po katerem se

dajo preračunati skupni in čisti dohodki oziroma na gnoj in za napravo novega vinograda porabljeno denarno glavnico, razdeljeno počez na 15 do 17 let, bi bila komisija bolj podučena, kakor po „Laib. Ztg.“ Nasledek tacega poduka se vidi v razglašanih tarifih za „vinograde“, ki so počez splošno previsoki.

Pašniki. Posebno pri teh se mora tisti, kdor se hoče pritožiti, dati pokazati v cenilnem izkazu, v kateri razred dobrôte spada večji kos njegovega pašnika. Ker so naši pašniki, posebno po gorah in planinah, večidel pusti, je tu treba velike paznosti. Tarif je prav velik, ako se pomisli, da so pašniki pri nas večidel skoro na pol, večkrat celó do treh delov z vidnim kamenjem in skalovjem pokriti, kjer gotovo ne raste trava. Pri sestavljanju tarifov za pašnike se, kakor se nam zdi, ni oziralo na klimatične razmere na krasu in po višjih hribovih, sicer bi se ne mogli nikakor tako veliki čisti prihodki naračunati. Pri teh se mora posestnik resno opominjati, da gleda na to, da se pašniki, planine in gozd ne mečejo po prosti volji v druge razrede, posebno, da se pašniki ne vrstijo med gozd.

Vse, kar se gozd imenuje, spada pod gozdno postavu in če so vaši pašniki vrsteni v gozdno posestvo, spadajo pod §. 2. in posestnik po paragrafih one postave ni več samostojen posestnik in ne more več svojevoljno šariti s svojim nekdanjim pašnikom. Za dokaz, kake previdnosti in pozornosti je treba pri pašnikih, ki so obraščeni z majhnim, redkim grmovjem ali nizkimi drevesci, rāj bo to-le:

Leta 1869 in 1870 so zemljemerci merili tako, da se je vrstilo v krškem okraju od 18.816 oralov 942 □ sežnjev pašnikov 7272 oralov 1424 □ sežnjev v druge obdelane raz-

Podlistek.

Ecrasez l' infame!

Et nunc reges intelligite!
Intelligite insipientes in populo,
et stulti aliquando sapite!
Eccl.

„Križaj ga! Križaj ga! Jezusa!“ rohnela je čreda oholih pismarjev, hinavskih farizejev. „Križaj ga!“ gromelo je iz ust podšuntanega judovskega ljudstva, ki je v svoji zaslepljenosti tirjalo smrt Najsvetejšega. Križali so ga, ali njegova sveta vera le ni bila zatrta. Čudovito se je širila na vse kraje, čez ktere je rimski orel razprostiral mogočne perotnice; da, segalo je krščanstvo celó v kraje, kamor se ni segala moč rimskega meča.

Cela vrsta rimskih cesarjev je po tigrsko hotela zadaviti krščanstvo. Morili so kristijane na vse načine: meči so se krhali ob vratovih skalotrdnih spoznavalcev Jezusove vere; zatuhle tamnice so v svoje žalostne prostore

sprejemale najvernejše služabnike Jezusa in cesarjev: levi so se pičali in redili ob mesu in krvi mirnih kristijanov; ognjene grmade so žgale mučence krščanske vere. Ko bi bilo peklo odprlo svoje žrelo, gotovo ne bi bilo moglo izbruhniti iz sebe veliko hujših mučiteljev in zatiralcev kristijanov. Rimski cesarji so si na prapor zapisali: „Pogub krščanstva!“ — Najhujši med njimi je pa bil Deoklecijan — ime, iz katerega se kadí kri mučencev brezštevilih. Ta divjak, ne — ta tiger si je bil že toliko svest pogube krščanske vere, da je v svoji oholosti nebotični dal na denar zapisati te besede: „Diocletianus (Jovius) et Maximianus (Herculeus) Caesares Augusti amplificato per Occidentem et Orientem imperio et nomine Christianorum delete, qui rempublicam evertebant“. Zatiral je z železno pestjo kristijane, a zatrl jih ni. Ko je tisoč in tisoč ljudi na njegovo povelje padlo v grob, — pa brez vspeha, onemogel je v divjosti, v morjenju, odstopil je kakor lev, kateremu spodleti prvi naskok. Tudi oziroma njegovega morjenja veljajo besede učnega Tertulijana: „Semen Christianorum sanguis eorum“.

Hinavski Julijan, s priimkom „Apostata“, dobi na nevredno glavo cesarsko krono. Njegovo geslo je bilo: „Pogin krščanstva!“ Jezusa je hotel postaviti za lažca (vide zidanje jeruzalemskega mesta), hotel je uničiti kristijane. Kristijani so bili odstranjeni od vsih javnih služeb; šolska vrata so jim bila z debelim zapahom zaprta, zakaj? da si ne bi mogli pridobiti ved in znanja, da ne bi vsled tega mogli braniti krščanstva. Pogani in Judje so, kakor jim je bilo ljubo, mučili kristijane, in ti se še niso smeli pritoževati, in če so se, bili so toženci rahlo kaznjeni. Med kristijani je ogenj razpora vžigal ali ga pa podpihoval. Svojo podobno je dal postaviti in po božje moliti; ker ga kristijanje niso molili, bili so kaznovani kot razžaljivci veličanstva. Ali leta 363 je v boju zoper Perzijane od puščice zadet umrl, krščanstvo pa je še živelo. Boje, ko je dobil rano, vzame v roko svojo črno kri, zažene jo proti nebu z besedami: „Vicisti Galilaeae“, zmagal si Galilejec! — to ime je nadel Odrašeniku.

Privrši francoska revolucija. „Ecrasez l' infame!“ zagrmí Voltaire. Francoski prekucuhí so najnaprvo perutnice strigli duhovnom. —

rede, od teh 3013 oralov 72 □ sežnje v gozdni oddelek.

V Kranjskem okraju, kjer je bilo 41.332 oralov 1185 □ sežnjev pašnikov, jih je odpadlo 6961 oralov 473 □ sežnjev, izmed teh 3045 oralov 1162 □ sežnjev v gozdni razred.

V okraju ljubljanskem je bilo 27946 oralov 907 □ sežnjev pašnikov; odpadlo jih je 10125 oralov 405 □ sežnjev v druge razrede, izmed njih 2218 oralov 1119 □ sežnjev v oddelek gozdov.

V okraju litijemskem, kjer je bilo prej 20.569 oralov 900 □ sežnjev pašnikov, prišlo jih je v druge razrede 5696 oralov 896 □ sežnjev proč, med temi se jih je premenilo v gozd 2152 oralov 650 □ sežnjev.

Okraj radoljski imel je 42.388 oralov 521 □ sežnjev; po novi meri se jih je vrstilo 4609 oralov 1142 □ sežnjev v druge razrede; v gozdni razred pa 4726 oralov 913 □ sežnjev; 472 oralov 976 □ sežnjev zemlje, ki je prej veljala za nerodovitno in bila davkov prosta, se je sdaj razdelila deloma v gozdni, deloma v kak drug razred.

Kamniški okraj je imel prej 46.384 oralov 1437 □ sežnjev pašnikov; odpadlo je 467 oralov 65 □ sežnjev. Samo tukaj se je gozdni razred znižal od 35.049 oralov 1139 □ sežnjev za 880 oralov 854 □ sežnjev, pa ta okraj takrat še ni bil popolnoma zmerjen.

V kočevskem okraju in o sledečih imamo izkaz le deloma. Od 14.893 oralov 1295 □ sežnjev pašnikov jih je odpadlo 2902 oralov 206 □ sežnjev in pridalo gozdu 2707 oralov 754 □ sežnjev.

V logaškem okraju je od 36.477 oralov 1151 □ sežnjev pašnikov odbitih po novem merjenju 2165 oralov 1118 □ sežnjev; izmed teh jih je prišlo 771 oralov 525 □ sežnjev v gozdni oddelek.

Novomeški okraj je imel 26.634 oralov 1045 □ sežnjev pašnikov; odmerilo se jih je 9034 oralov 1078 □ sežnjev v druge razrede, izmed teh k gozdu 6575 oralov, 1535 □ sežnjev. (Dalje prihodnjič.)

Politika na kmetih.

Izmed učiteljev na kmetih, ki uživajo splošno spoštovanje, je tudi učenik v I., ali „šomašter“, kakor ga mlado in staro sploh

imenuje. Že krog 30 let dobro in hudo s farani deli. Vrl možak je, iskren domoljub, dober sin katoliške cerkve. V najnovejših časih se večkrat zgodi, da ga celó kak kolega psuje „starokopitneža“ in „mračnjaka“; ali on se ne zmeni za to. V najlepši zločnosti s svojim „gospod očem“ hodi svojo pot in se malo méni za puhle fraze mladih liberalnih šolnikov.

Preteklo nedeljo po popoldanski službi božji (kajti tudi svojih starih orgelj zapustiti mu ni prišlo v misel) ga je pred cerkvenimi vratmi pričakovala tropica možakov.

„Smo vas že težko čakali, gospod „šomašter“! ga nagovori eden, ko učenik stopi čez prag.

„Kaj pa imate tako imenitnega?“

„Rakarjev študent je domu pisal, da so iz Dunaja prišle nove postave, verske ali fe — fe — fesonske — ti Jurij! kako jih imenuje?“

Učenik se nasmehlja. „Že vem, hočete reči konfesijonelarne postave.“

„Tako, tako! Ali kaj veste o njih? Rakarjev piše, da bodo od sedaj cesarske gosposke postavljale fajmoštre —“

„In da jih bodo tudi spoditi smele, če jim ne bodo všeč“, pristavi Gašper.

„Res so, res nekaj tacega skovali liberalci, odgovori učenik. Vendar vam moram najprej povedati, da to še niso postave, ampak samo predlogi. Ako bi pa postavno veljavo zadobile te osnove, potem bi pa po moji misli za katoliško vero in cerkev res silno hudi časi nastali. Cerkev bi popolnoma podložna dekla vsemogočne države postala; njena prostost bi izgubila, roke bi ji bile zavezane. Sme se reči, da s tistim dnevom, ko bi začele veljati te postave, bi Stremajer naš papež postal, ker po teh postavah bi on kot minister za bogočastje vso oblast čez katoliško cerkev v svoji roki imel.“

„Ni mogoče!“

„Tako bi bilo zares. Ali upajmo, da svitli cesar ne bodo potrdili teh postav.“

„Gospod šomašter“, se oglasi Jurij, „dajte nam, dajte kaj več povedati iz tako čudnih postav.“

„Prav rad! Le z menoj pojdite, možaki. Pri gorki peči se bo dalo lažje kaj pogovoriti.“

Ko se možje posedejo, vzame učenik iz miznice nek dunajski časopis: „Tukaj-le, možaki, so kar zvrstoma vsi paragrafi teh verskih postav, kakor so predloženi v državnem zboru,

da bodete vedeli, kaj nameravajo liberalci, hočem vam zdaj iz teh osnov povedati najvažnejše reči.“

„Prosimo!“

„Predložene so štiri postave. Prva ima 60 §§. in se imenuje: vravnava zunanjih pravic in razmer katoliške cerkve. Ime je sicer prav nedolžno, ali silne važnosti je ta postava. Ako obvelja, so papež, škofje, fajmoštri skoraj brez vse moči. Deželni namestniki bi po tej postavi postali naši škofje, okrajni glavarji naši fajmoštri, in pisarji njih pa beriči, in liberalni župani njih pomagavci ali kaplanje —“

„Šomašter, vi se norčujete; nam hočete eno za predpust povedati, kaj ne?“

„Nikakor ne, to je resnično moja misel. Rečem še več: ako ta osnova postavno veljavo zadobi, potem bodo vsi duhovni le zgolj vladini pisarji, popolnoma v roko dani okrajnim glavarjem. Kakor bo kašljal ta, tako bodo morali kašljati vsi — in kedar bo kihnil on, vsi fajmoštri bodo morali pokorno zaklicati: Bog pomagaj!“

„Ha, ha, ha! Ali nas res hočete imeti za norca?“

„Nič se ne šalim. Bog daj, možje, da bi nikoli tako ne prišlo. Pa naj vam kar povem imenitnejše stvari iz teh postav; potem boste sodili sami. Prvi člen preklicuje in odpravi pogodbo med cesarjem in papežem, sklenjeno l. 1855.“

Jurij: „Ktera pogodba je to?“

„Gotovo ste že kedaj slišali besedo konkordat?“

Gašper: „Se vé da. Saj sem pred več leti bral v „Danici“ o tej pogodbi. Pravite, da jo odpravi ta postava? Zakaj so pa papež privolili v to?“

„Saj sv. Očeta nihče vprašal ni, ali privolijo ali ne?“

„Ni mogoče! Ali sme eden tistih, ki se zavežeta s pogodbo, kar sam odstopiti od zaveze, ali pa odpraviti jo?“

„Ne smel bi ne. Ali liberalci se ne menijo za pravice drugih in za stare pogodbe. Stori, kakor jim bolj kaže. V 35. členu konkordata je še naravnost bilo izrečeno, da bo omenjena pogodba za vse čase veljala tudi kot državna postava in pristavljeno je bilo, da se bosta papež pa cesar prijateljsko sama porazumela, ako bi se pozneje kazale kake težavnosti. Ali vkljub vsemu temu hoče Stremajer vso to sveto

Cerkveno premoženje so večidel poprodali navkljub Lutrovemu izreku: „Skušnja uči, da so vsi, ki so si prilastili cerkveno premoženje, zapravili ne le tega, ampak tudi še lastno“. Pri volitvah duhovnov so imeli besedo svetni uradi. Menihe in nune so izpodili iz samostanov. Ob kratkem: vlada je imela svoje prste v vsih predalih cerkvenega dejanja in nehanja. Pa to je bilo še le: „initium malorum“, začetek tega, kar je imelo priti. — Še glasnejše se je razlegalo: „Ecrasez l' infame!“ Uničite papežtvo! Uničite katoličanstvo! „Svete“ guillotine so začele glave odsekavati duhovnom in drugim vernim kristijanom. Neki nečlovešk sin je umoril lastnega očeta in lastno mater, ker nista odstopila od Jezusove vere. Iz človeških kož so delali bobne. 44.000 „svetih“ guillotin je takrat boje delalo na Francoskem. Kri kristijanov je tekla v potokih po mestih in vaseh. — „Ecrasez l' infame!“ donelo je še glasnejše. Osle so pokrivali s škofovskimi mitrami, oblačili so jih v talarje, v koretelje, privezovali so jim na repove evangelije, vodili so jih v procesijah po mestih. S svetim oljem so mazali črevlje. Ciborije so rabili za tabačnice. Po 500

vlačug se je obleklo v duhovna oblačila, ali kot nune, in so nadležno silile srečajoče jih v nečistost. Z dekretom je bil Bog odstavljen in boginja je bila postavljena na sedež. V Parizu so leta 1793 igralo, nesramno vlačugarico — imenovala se je Anacharsis Cleots — na bliščečem vozu, s križem pod nogama, peljali v katedralno cerkev kot zastopnico novega francoskega boga — pameti, postavili so jo v oltar, kadili in prepevali so ji v čast. Od kanala la Manche do Pirenejskih gor, od Rene do atlanskega morja se je do pod neba vzdigoval bogokletni klic: „Ecrasez l' infame!“

Ali cerkev ni bila zatrta na Francoskem. Po prebiti burji je še vse krasnejše zasijal križ svete vere.

In za današnjih dni? Zmage pijani Bizmark na vse grlo vpije pest vzdigovaje proti nebu: „Ecrasez l' infame!“ Iz tisoč in tisoč grl, v raznih krajih in deželah, gromé prostomavtarji: „Zadušimo krščanstvo!“ Na Pruskem Bizmark katoliški cerkvi kleči na prsih in jej zadrguje vrv okoli vratu. Na Laškem se cerkev zvija pod železnimi petami svobodocepnih prostomarjev. Baklo preganjanja je Bizmark

vrigel na Švicarsko, kjer se duhovni verni in zvesti mečejo v tamnice, zmlačeni iznevereli duhovni se od vsih vetrov vlačijo v deželo in se vrivajo za dušne pastirje; pa ker jih ljudstvo ne mara, stavijo mu vojščaki na prsi bajonete.

Železni mož, Bizmark, obsodi cerkev k smrti, pošlje sodbo na Laško, Švicarsko in zdaj tudi na Avstrijsko, da se tudi v teh krajih izreče: „Vredna je smrti!“ — Sam pa — Bizmark — z milijonom vojščakov kleči na prsih cerkvi in vpije: „Crucifige! Crucifige! Križajmo katoliško cerkev!“ Prostomavtarji v vseh kotih, v časnikih in v zborih grmijo: „Ecrasez l' infame!“ — Ubogljivi Lah pribija eno cerkveno roko na križ; krivični Švicar pribija drugo roko na križ; in Avstrija naj pribije nogi na križ. Prostomavtarska čeda je pripravljena, da med veselim hruščem in truščem zasadi križano cerkev v zemljo. In železni Bizmark konča križanje, da cerkvi prebode srce.

Avstrija naj tedaj na Bizmarkov migljej pomaga katoliško cerkev križati? Avstrija uboga. Že kuje verige, da se dadé na roke duhovnom; že dela ključavnice, da se denejo na jezike

in slovesno sklenjeno pogodbo kar enostransko med smeti vreči!"

"Če pa je to privoljeno", se zdaj oglasi Škrbinov Marka, "bom pa tudi jaz raztrgal pogodbo, ki sem jo sklenil z baronom zastran drv. Saj vam je znano. Sem se že stokrat pokesal in popraskal za ušesi, da sem jo sklenil!"

"Bi vam ne svetoval, oče!"

"Pa zakaj ne; ali ne velja za vse enaka pravica?"

"Hm! Na to nerad kaj odgovorim. Ali poslušajte dalje. Postava govori v prvih 7 paragrafi o imenovanji in vmestenji katoliških škofov, korarjev, fajmoštrov itd.; in vso to oblast vzame vlada v roke."

"Kaj?" se začudijo možaki.

"Tako je. Vlada določuje, kdo sme biti škof, korar, fajmošter itd. in ona določuje, kake potrebne lastnosti morajo imeti."

"Ali res?" se oglasi Gašper. "To se mi pa vendar zdi narobe svet. Še nikoli ni vlada postavim železnicam ali bankam določevala, kakošne lastnosti morajo imeti njih služabniki in uradniki. Ali bi katoliška cerkev še tolike pravice ne imela, kot kaka privatna družba? To vendar morajo imeti papež in škofje določevati, kdo je za cerkveno službo in kdo ne. Kaj bi rekla vlada, ko bi začela učiti cerkev: kdor hoče cesarski uradnik postati, mora tako-le in tako-le biti. Bo vsaj vsaka družba smela svojih služabnikov sama iskati in jih izbirati, ali ne?"

(Dalje prih.)

Avstrijsko cesarstvo.

Slovenske dežele. Iz Ljubljane. 6. februarja. Tresi se cerkev, kajti velikan prof. Fr. Šuklje se je spravil čez te, in po tebi bo! Čuden patron ta profesor Šuklje, in še bolj čudna njegova zgodovina, katero neki gimnazijski mladeži predava. Konkordat mu je sramotilna pogodba, po kateri se je hotel državni despotizem trdno vstanoviti na podlagi verskega. G. Šuklje boje konkordata ne pozna, če ga pa pozna, naj nam imenuje le en paragraf, ki pospešuje državni ali cerkveni despotizem. Pri novih postavah, pravi nadalje, posvetovanja in posredovanja z Rimom nikakor niso na svojem mestu, kajti vsakemu zgodovinsko izobraženemu je znano, da Rim čestokrat priznava „fait-accompli“ in se klanja odločnosti in eneržiji, nikdar po mehkemu, rahlemu duhovnom, ako bi se kaj upirali, ako ne bodo vladi ponižnejši sluge od beričev, ako ne bodo vladi postrežna dekla. Udarci so namerjeni na duhovne, namenjeni pa niso le duhovnom, ampak — in to veliko bolj — katoliški veri. Konfesijonelne postave so točonosni oblaki nad katoličanstvom avstrijskim. Postave so raztegljive, najbolj gotovo verske. Vsaka beseda, vsak korak pride lahko v zanjke teh postav. „Ecrasez l'infame!“ hrumijo tudi že pri nas.

Kakor smo prepričani, da katoličanstvo ne more biti zatrito, ravno tako vemo tudi iz zgodovine, da v katerih krajih lahko ugasne luč svete vere. Žalostno priča o tem nekdanji veri cveteča, zdaj v mahomedanstvu umirajoča Mala Azija; ravno tako tudi za prvih stoletij krščanstva veselo vstajajoča severna Afrika, ki zdaj leži v grobu smrtnem. — Vihar preganjanja in skušnjav buči vedno bliže in bliže, treba bo vsim katoličanom žive vere, trdnega zaupanja in srčne ljubezni. Ako kedaj, veljajo dandanes škofom besede: „Videant consules, ne respublica detrimentum capiat!“ —

Kaulus.

postopanju in delikatni obzirnosti. No, učeni gospodine zgodovinar, povejte nam le en izgled iz zgodovine, da bi se to bilo zgodilo. Kjer sega država v bistvene pravice cerkvene, se Rim še nikdar ni vdal, da si so ga stiskali še vse drugačni možje, kakor sedanji velikaši, ali celo kakor g. Šuklje. Vsak človek vé, le „zgodovinar“ Šuklje ne, da je cerkev v tih primerljivejših vedno rekla: „Non possumus“, to je, ne moremo!

Isto tako je potrebno, pravi Šuklje, kontroliranje šolnih taks; kakor da bi tudi sedanje takse ne bile vpeljane po državni gosposki in bi tudi zdaj duhovni ubogih ne pokopovali zastoj! Kakor dunajskim liberalcem, so verske postave tudi Šukljeju le polovičarske; po zgledu N. fr. Pr. in drugih listov zahteva še postavo o civilnem zakonu, o izreji duhovnikov, dalje, da se odpravijo semenišča. Prav po šegi judovskih časnikarjev se tudi Šuklje v svojem spisu poslužuje laži. Sevnški kaplan g. Tombak je očitno dokazal, da nikdar ni rekel „proč s šolami“, in vendar mu „zgodovinar“ Šuklje to zopet podtikuje. Tudi to je kolosalna laž, da se katoličani na Nemškem pajdašijo s socijalisti.

Enaka je z očitanjem „rajši nemškutarja nego liberalnega „Slovenca.“ Tega stara narodna stranka nikdar ni proglasila, ker za izjavo enega ali dveh človekov stranka ni odgovorna. Mladi ste pa djansko pokazali pri volitvi Vošnjakovi, da se radi zvežete z liberalnimi nemčurji, kakor s katoliškimi narodnjaki. O priložnosti bomo o Šukljejevem stavku še govorili, pa že iz navedenega je razvidno, da ni ne jedne nove misli v njem, ktere bi že nemški liberalni listi tisučkrat ne bili premišljevali.

Zato pa je ta sestavek Laibacherici jako všeč in zadovoljno naznanja, da bodo mladoslovenki poslanci z dr. Razlagom vred glasovali z nemškimi liberalci. Mi smo to vedeli tudi brez Šukljeja in brez Laib. Ztg., ter to že pred par tedni izrekli.

Iz Goriškega 2. februarja. (Novi odbor „Soče“). Kako goriški „naprednjaki“ s svojo pred letom dni inangurirano brezversko politiko napredujejo, temu je poslednji občni zbor „Soče“ porok in očitven dokaz. Na prvo vabilo k občnemu zboru 15. p. m. ni prišlo niti toliko udov, da bi bili zamogli sklepati. Treba je pa vsaj 20 udov (NB. z všteti 10 odborniki!). In še se drznejo „Sočani“ trobiti, da skoro vsi „odlični rodoljubi“ na Goriškem so na njih strani! Sami slepi hočejo slepce voditi! K drugemu občnemu zboru 29. p. m. je prišlo z omenjenimi odborniki vred celih 27 udov; po volitvi „novega“ predsednika, ki je iz podpredsednika k tej velevažni (!) časti dospel, so pricapljali še štirje. Tako so s silo skupaj zbobnali celih 31 udov; pisarili so na vse kraje vsim svojim privržencem, naj za boga pripeljejo seboj udov, kolikor jih je le mogoče; a mnogo jih je bilo gluhonemih k temu odborovemu vabilu. Da tedaj „Soča“ ne napreduje, marveč čedalje bolj rakovo pot gre, to je nam, ki dobro poznamo svoje goriške razmere in javno mnenje, jasno kot beli dan. Temu je vzrok njeno enostransko stališče in sè slovenskimi barvami oblizani liberalizem brez vsega ozira na občni verski značaj našega naroda.

Da narod ne stoji na njih strani, to so jasno pokazale poslednje volitve. Tominjci, ki so bili na strani svojega vladnega kandidata g. Winklerja, se ne morejo prištevati pravim rodoljubom, kakor stajim že „Narod“ in „Soča“ dokazala. Oni so sentimentalni politikaši in

materijalni domoljubi v svoji ožji tominjski domovini; saj so še zloglasnega Winklerjevega prednika in svojega predstojnika g. Grossmanna v deželni zbor volili, dokler niso vendar poslednjič svoje zmote spoznali in g. Grossmanna sramovali se, kar so pokazali pri njegovem odhodu iz Tominja (l. 1868), ko je ubogi Grossmann zarad antipatij nevhvaležnih Tominjcev (?) na tihoma po noči odlazil, kakor svoje dni ban Haller iz Zagreba*). Za nas goriške Slovence bi boljše bilo, da bi na Dunaji ne imeli nobenega zastopnika, nego da je g. Winkler, ki je pa kot uradnik spoštovanja vreden. Ako še v deželnem zboru ne stoji na strani naših slovenskih poslancev, kako bo pa pred očmi dunajskih ustavovernih ministrov vladnim verskim in narodnim zadevam nasprotnim predlogom ugovarjati zamogel? In to so zakrivilo nedosledni si „Sočani“, ki so preziraje narodovo večino pri poslednjih volitvah s tominjskimi domoljubi potegnili, in s tem sebi t. j. svoji stranki in nam goriškim Slovincem hudo škodovali! Da bi se le prepozno ne kesali! Tako daleč zapelje svobodnjake, katerim je vse svobodno, slepa nebrzdana strast!

Poglejmo pa še maleko novi odbor „Soče“ na katerem sloni „biti ali ne biti“ naših goriških mladoslovencev. Ker se je milovanja vredni propal „prvak“ gor. liberalcev v Tominj preselil, poiskali so si novega vodjo. Koga drugega, so rekli, hočemo si na čelo postaviti, kakor neodvisnega, če tudi v slovstveni slovenščini in v pisanju malo ali nič zmožnega posestnika g. M. Doljaka v Solkanu, bivšega podpredsednika „Soče“? In izvolili so ga z ogromnim številom 23 glasov, za osodo „Sočanov“ vodečega predsednika. Mesto dr. Žigona, ki ima preobilo lastnih opravil, se je volil že pred letom bivši odbornik dr. Jakopič, slovenščine v pisanju malo zmožen mlad advokat, in bil je tudi letos izvoljen z vsemi 30 — razun svojega — glasovi, da imajo v odboru saj enega v Gorici stanujočega jurista. Mesto duše društva g. E. Klavžarja, — zakaj je še tajnost (?) — se je volil z večino 24 glasov g. Vinko Zega iz Koprive, krčmarjev sin in bivši „feldwebel“, zdatni „Sočni kolporteur“ pri poslednjih volitvah na Krasu. Odsihmal bo opravljal kot „slovenski honved“ odborniško službo pri „Soči“, čeravno stanuje v 5 ur oddaljeni Koprivi. Kot Pilat v „Credo“ prišel je v „Sočin“ odbor namesto železniškega vradnika g. Premrla g. Filip Terpin (24 gl.), župan v sv. Križu pri Ajdovščini, sicer dobra dušica, ki pa ni iznajdel smodnika. Izmed dosedanjih odbornikov so ostali dr. Lavrič (26 gl.), v čigar duhu se bode društvo vodilo, deželni poslanec J. Faganel, mlinar v Oseku pri Črnicah, vrednik „Soče“, V. Dolenec J. Nanut, (24 gl.), maloizobražen kmet v Št. Andreju pri Gorici, Janez Ličan in J. Leban, oba krčmarja (z 22 gl.), prvi v Rifenbergu, drugi pa v Črnicah. Ti so po (Sočinem) idealu „najodličnejši“ (?) in nesebični (?) naprednjaki in domoljubi na Goriškem! No mi, ki bolj nego vi Ljubljančani poznamo te „Sočine“ odbornike od pete do temena, tudi vemo, koliko funtov in kakšne omike ima sleherni teh odbornikov, ki bodo pretresovali slovenski svet. G. dr. Jakopič se je nekdanj sarkastično izustil, da se društvo ne sme postaviti na versko podlago, zato ne, ker bi potem lahko kateri ud zahteval, da naj se pred sejami in po sejah kaka molitev opravi, n. pr. „Oče naš“, ali kaj tacega! Ojoj, to bi bilo strašno!

*) To je tisti ban, ki je dne 29. julija 1845. l. v Zagrebu v dež. dvorano stopivše hrvaške rodoljube postreljati ukazal. Pis.

Taki so vam sočani; verni domoljubi so jim Rimljani, brezdomovinska črna druhal itd. Tako se ubogi narod omikuje! Čujem, da bode imelo društvo „Gorica“ 12. t. m. svoj občni zbor h kateremu se nadjamo, da dojde saj 3krat več udov, kakor k „Soči“. Več o tem utegne prihodnji „Gl.“ prinesiti. Zato gospoda pozor! in ne bodite leni ker sovražniki ne spavajo! Skažite se vredne prvih v ogromnem številu obiskovanih zborov „Gorice“ X. + J.

Dunaj. Škofje iz Št. Hipolita, Linoa, Sekova in Briksna so. vložili svoje pritožbe zoper konfesijonelne postave, pa vlada, kakor trdijo ustavoverni listi, jim na to še odgovorila ne bo. „Vat.“ vé povedati, da bodo tudi Pemske škofje protestovali zoper te postave. Rauscher se o ti zadevi neki še ni oglasil.

Komunistični oklici so se, kakor piše N. fr. Pr., na mestnih voglih nabijali tudi 3. t. m. Ti oklici niso bili, kakor poprejšni, pisani, ampak tiskani, brž ko ne v kaki vnanji državi. Policija je vedno na straži, da bi delavci ne začeli rogoviliti.

Štajarska. V Gradu imelo je 3. t. m. konservativno društvo zbor, kterege se je vdeležilo veliko ljudstva. Govorili so: slavni dominikan Denifle o konfesijonelnih postavah, kneza Alojz in Alfred Lichtenstein in grof Pergen. Zbor je sklenil mil. knezu in škofu Zwerger-ju poslati adresu, v kateri obžaluje konfesijonelne predloge in škofa prosi, da naj to sporoči Njih Veličanstvu cesarju, ker sam tega ne more storiti. Nadjamo se, da bodo ravno to storila tudi politična društva po drugih deželah. Bog le daj, da bi tudi kaj pomagalo.

Česka. Mladočehi so napravili v Melniku na čast Sladkovskemu slovesno pojedino, pri kateri so se hudovali nad staročehi. Kaj bi bila pa Česka dosegla, vpraša pri ti priliki Schuselkova Reform, če bi bili Čehi šli v državni zbor? Kaj so neki dosegli Poljaki? Nekteri listi so pred nekaj dnevi pravili, da si je Moravski poslanec grof Ekbert Belcredi prizadeval Čeha spraviti v državni zbor. Pač se je o ti reči v Pragi posvetovalo, pa sklenili so čakati, da pride primeren čas za to. Za zdaj ostanejo Čehi doma, tudi grof Belcredi ne gre na Dunaj, in celo od njegovih tovarišev na Dunaju se je pravilo, da bodo stavili v državnem zboru predlog, naj se dela za porazumljenje med narodi; če bi ta predlog padel, bodo tudi oni zapustili državni zbor. Vse radovedno pričakuje, kaj bode storil predsednik državne zbornice, ali bo zopet pozval jih na Dunaj in na njih dosedanji odgovor izrekel, da zgube poslanstvo, ali kaj? Če bi se prvo zgodilo, morali bodo Čehi brž zopet voliti.

Vnanje države.

Pruska. Državni zbor se je 5. t. m. pričel. — Ledohovskega so odpeljali v Ostrovo, ne v Frankfurt.

Angleška. Do zdaj je znan izid 339 volitev; med temi je 158 liberalnih in 181 konservativnih poslancev izvoljenih. Liberalci so pridobili 19, konservativci 42 zastopnikov.

Španska. Iz Bayonne-a se „Vatrl.“ poroča, da Bilbao hoče kapitulirati. Moriones je bil med Bilbao in Vitorio zdpet tepen.

Ruska. Nek carski ukaz pomilostuje vse tiste, ki so bili pred l. 1871. zatoženi in obsojeni rarad političnih pregreškov. Služba general-gouvernérja v Odesi je odpravljena.

Domače stvari.

(Kat. politično društvo) ima jutri, t. j. 8. febr. zvečer ob 6. svoj navadni mesečni shod.

Izdajatelj in za vredništvo odgovoren: F. Pevec.

(Dr. Costa) se poda danes po določbi direktorije banke „Slovenije“ v bankinih zadevah v Pešt, in pride čez teden dni zopet nazaj.

(Ljubljanski magistrat), ki je pred nekaj leti penzioniral g. Sveteca, bi ga zdaj zopet rad v svojo službo vzel. A g. Svetec je zahteval 1500 gld. letne plače in čast družega magistratnega svetovalca. To pa se je zdelo mestnemu odboru preveč. Radovedni smo, če se bo z g. Svetcem porazumel. Naši ustavoverci se tako radi ponašajo s svojo inteligenco in kapitalom, pa ga nimajo moža, da bi ga vzeli v službo, ampak koledvajo pri narodnjaku Svetecu.

Razne novice.

— Offeheimso 3. t. m. neki proti denarni kavciji iz ječe izpustili. 4. t. m. so izpustili tudi višjega inspektorja Liskoveca.

— G. Ravnikar, doslej tajnik pri tukajšni deželni sodnji, je postal svetovalec deželne sodnije.

— G. dr. Jurij Šterbenc pride za podvodjo v škofijsko semenišče.

— Gg. Gros in Tomazin odrineta v ponedeljek v Ameriko.

— Pri Krki so volkovi poprejšnji teden raztrgali dvoje koz na paši. Nekemu gospodarju so pa po noči kozji hlev spodkopavali. Gospodar je vpil in kamnje metal na nje, pa jih ni megel odpoditi. Na vpitje so ljudje prišli, da so odgnali požrešno zver.

— Potresi so se v Mokropogu zopet ponavljali 1., 3. in 4. t. m.

— Umrli sta 5. t. m. g. J. Gregorič, fajmošter v Čatežu pri Trebnjem in g. Matej Perčič, fajmošter pri sv. Gregoriju.

Umrli so:

3. februarja. Marija Bratul, beračica, 71 l., za razliva v pljuča. — Janez Beljak, jetnik, 40 l., za jetiko. — Jožefa Salmič, hči mestnega stražnika, 4 l., za davico. — Ernest Seemann, trg. otrok, 3 l., za splošno vodenico. — Matija Židan, delavec, 72 l., za pljučno sušico. — Jožefa Kog, šivilja, 57 l., za jetiko.

4. febr. Marija Ničman, supruga knjigoveza, 41 l., za pljučnim mrtvodom. — Jožefa Vidie, vrvarjeva hči, 11 mes., Franc Lušič, najdenec, 6 mes., oba za kozami.

Eksekutivne dražbe.

9. februarja. Fr. Lipovšek-ovo (2446 gl.) v Litiji. — 3. Marije Perko-ve iz Kokrice (1010 gl.) v Kranji.

10. februarja. 3. Fr. Cent-ovo iz Rupe (910 gl.) v Vel. Lasičah. — 3. Ign. Muba-vo iz Vel. Ubeljskega (1325 gl.) v Senožečah. — 3. Mat. Hönigman-ovo (200 gl.) v Kočevji. — 3. Jož. Krašnatovo iz Budanj (1300 gl.) v Vipavi. — 3. Marije Fajfar-jeve iz Lesec (1100 gl.) v Radolici. — 2. Mart. Butinovo iz Banjeloke (682 gl.) v Kočevji. — 2. Jož. Rožič-ovo (820 gl.) v Črnomlju. — 2. Jurij Sterk-ovo iz Predgrada (540 gl.) v Črnomlju. — 2. Ant. Trošt-ovo iz Podbrega (140 gld.) v Ipavi. — 3. Mat. Podjed-ovo iz Mož (1156 gl.) v Kranji. — 3. Luka Gorjane-ovo iz Hrenovice v Senožečah. — 2. Aleks. Jenko-vo iz Trnovega v Bistrici. — 1. Marije Govednik-ovo iz Dragoma (3006 gl.) v Metliki.

11. februarja. Jak. Saler-jevo iz Studenca (1449 gl.), 1. Ant. Berčan-ovo iz Brezji (3298 gl.), 3. Gr. ali Jan. Ančnik-ovo, 3. Jan. in Miha Kastelic-ovo iz Pane (829 gl.), 3. Jan. Virant-ovo iz Smerjen (2063 gl.), 1. Ant. Modic- zdaj Jan. Žagar-jevo iz Brest (589 gl.), 1. Jan. Drežek-ovo iz Slivnice (498 gl.) 3. Jurij z. Marj. Worstner-jevo (959 gl.) vse v Ljubljani. — 2. Jan. in Marije Stonič-ovo (362 gl.) v Novomestu. — 1. And. Čuk-ovo iz Loma (2004 gl.) v Idriji. — 3. Mat. Peve-ovo iz Močvirja (801 gl.) v Krškem. — 12. febr. Jožefa Vavter-jevo (380 gl.) v Litiji. — 2. Leop. Puhar-jevo (3700 gl.) v Kranji. — 2. Jož. Kolman-ovi konji, vozovi itd. (1688 gl.) v Ljubljani.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	3.60	2.40	2.10	1.15	2.45	2.20	2.40
v Kranji	4.00	2.80	—	1.45	2.50	—	2.40
v Leki	3.80	—	—	1.10	—	2.10	2.50
v Novomestu	3.70	—	2.00	1.05	2.20	2.10	2.10
v Sodražici	4.10	—	2.10	1.20	2.50	2.35	2.10
v Mariboru	3.85	2.90	—	1.15	2.40	2.05	—
v Ptuj	3.45	2.45	2.20	1.20	2.45	1.90	2.25
v Celji	3.80	2.75	2.20	1.30	2.20	2.20	—
v Celovcu	3.70	2.90	2.60	1.15	2.16	—	—
v Trstu	3.40	2.25	—	2.05	—	—	—
v Zagrebu	—	—	—	—	—	—	—
v Sisku	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	3.50	2.40	1.85	1.18	2.38	2.10	2.00
na Dunaju	4.00	3.20	2.30	1.30	2.50	—	—
v Pešti	3.90	2.80	2.00	1.07	2.30	—	—

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Leki	v Mariboru	v Celji	v Ptuj
Masla funt	—	0.46	0.52	0.50	—	—	—
Špeha „	0.42	0.30	0.38	0.34	0.34	0.36	0.30
Krompirja mern.	1.25	0.85	—	1.00	1.20	1.00	0.90
Fižola „	—	3 1/2	—	—	—	—	—
Leče „	—	3.00	—	—	—	—	—
Sena cent	1.25	1.40	—	1.00	1.30	1.20	2.00
Semen. detelja „	25.0	—	—	—	—	—	—
Prečiči cent	24.0	21.0	—	—	—	—	—
Govedine font	0.30	0.29	—	—	0.32	0.30	0.34
Teletine „	0.36	0.36	—	—	0.35	0.34	0.36
Jaje za 10 kr.	3	3	3	4	—	—	—

Telegrafične denarne cene

6. februarja.

Papirna renta 69.60. — Srebrna renta 74.65. — 1860letno državno posojilo 102.75. — Bankine akcije 979 — Kreditne akcije 236.25. — London 112. — Srebro 107. — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 9.04.

Denarstvene cene.

5. februarja.

Državni fond.		Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	69.60	69.75	
5% renta v srebru	74.75	74.90	
Srečke (lozi) 1854. l.	98.50	99. —	
„ 1860. l. celi.	104.25	104.75	
„ 1860. l. pol.	112.50	113.50	
Premijski listi 1864. l.	139.65	140.25	
Zemljiščne odveznice.			
Štajarske po 5%	93. —	—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	85. —	89. —	
Ogerske po 5%	76.75	77.50	
Hrvaške in slavonske po 5%	75.50	77. —	
Sedmogradiške po 5%	75.25	76. —	
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke	980	981	
Unionske banke	134.50	135. —	
Kreditne akcije	236.25	236.50	
Nižoavstr. eskomptne družbe	930. —	940. —	
Anglo-avstr. banke	154. —	154.50	
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 gld. a. v.	170. —	171. —	
Tržaške „ 100 „ k. d.	—	117. —	
„ 50 „ „ „	—	53. —	
Budenske „ 40 gld. a. v.	23.50	24. —	
Salmove „ 40 „ „ „	34. —	35. —	
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	—	22. —	
Clary-jeve „ 40 „ „ „	31.50	32. —	
St. Genois „ 40 „ „ „	22.50	21.50	
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	20.50	21.50	
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	21. —	23. —	
Srebro in zlato.			
Ces. cekini	5.36	5.37	
Napoleonsd'or	9.05	9.05 1/2	
Srebro	107.15	107.30	

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.